

Sjiele, Offer

Vi hittade en offerplats vid Lillselet i Pärlälvens dalgång.

bl.a. en silverring.

Det finns några få uppgifter om offergåvor från tidigt 1900-tal. Det sker uppoffringar i samband med renskötsel, särskilt i krissituationer.

Renarna som skulle offras utmärktes genom att hornen dekorerades med silver, ibland med ett silverblad från kragen. Det kunde också hända att silver hängdes i de horn som fanns kvar på offerplatsen. På sådana platser kan mängden silverföremål öka år för år. Det fanns ingen risk att någon skulle stjäla detta silver. Det var för heligt.

Vid sidan av djuroffer innehåller 1900-talsuppteckningar berättelser om en annan typ av offer, enklare och snabbare än att offra en hel ren. När man på renvandringar passerade heliga platser som stenar eller en sejte kunde man erbjuda mässingsringar från knivslidan, silver och mynt. Det var ett hastigt erbjudande, kastat på plats i förbifarten utan någon större ceremoni.

Ett centralt begrepp inom samisk tro är sjiele, kopplat till födelse, äktenskap och död. Ordet har många betydelser. Det kan betyda uppoffring eller att offra. Det kan också vara en present, från brudgummen till brudens föräldrar eller till ett nyfött barn.

Det kan vara en gåva i samband med döden för att avvärja onda andar.

Det kan betyda smycken eller offersmycken. Det kan också vara namnet på en ring som man bär när man har att göra med en död person. Betydelsen som amulett eller

skydd är täckt över hela Sápmi. Sjielen var alltid ett föremål men kunde vara av olika material: silver, mässing, metall, horn eller ben.